

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău
Judecător: G. Bîrnaz
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

Dosarul nr. 2ra-1080/18

D E C I Z I E

27 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului
Judecători

Ion Druță
Tatiana Vieru, Mariana Pitic
Luiza Gafton, Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de către Popușoi Oleg, prin intermediul avocatului Igor Dorfman,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului Republicii Moldova împotriva lui Popușoi Oleg, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termocom”, în procedura falimentului cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Popușoi Oleg și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 26 martie 2015,

c o n s t a t ă:

La 30 septembrie 2013, Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Oleg Popușoi cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că prin decizia Primăriei mun. Chișinău nr. 1/8 din 05 ianuarie 1995, blocul locativ cu 9 etaje, 63 de apartamente de pe str. Florica Nița 7/1, mun. Chișinău, a fost transmis la balanța Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova (Direcția pentru întreținerea clădirilor Guvernului, reorganizată conform Hotărârii Guvernului nr.762 din 13.11.1995).

Menționează că în temeiul permisului de livrare a energiei termice din 18 octombrie 2011, a actului de delimitare a apartenenței de balanță a rețelelor termice din 01 noiembrie 2011 și actului pentru punerea în funcțiune a aparatului de evidență a energiei termice din 18 noiembrie 2011, pentru livrarea agentului termic în apartamentul nr. 19 din str. Florica Nița 7/1, mun. Chișinău, proprietar Oleg Popușoi, a fost încheiat un contract direct cu furnizorul SA „Termocom”, totodată, pct. 6 a actului de delimitare a apartenenței de balanță a rețelelor termice din 01 noiembrie 2011, prevede

obligăția încheierii unui contract cu gestionarul fondului locativ pentru încălzirea locurilor de uz comun, luând în considerație existența consumului de energie termică în încăperile tehnice (etaje tehnice și subsoluri), care mențin în stare funcțională sistemele ingineresti de alimentare cu apă și canalizare în perioada rece a anului.

Mai indică că potrivit normelor legale, chiar și în cazul când pârâtul are încheiat un contract direct cu furnizorul agentului termic SA „Termocom”, acesta are obligația de a achita gestionarului fondului locativ 20 % din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului.

Afirmă că prin avertismentul expediat, pârâtului i s-a propus soluționarea litigiului pe cale extrajudiciară, însă avertismentul a rămas fără satisfacere sau răspuns.

Reclamanta Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM solicită încasarea de la Oleg Popușoi în beneficiul acesteia a sumei de 6920,51 lei, pentru perioada sezoanelor de încălzire octombrie 2011 - martie 2012 și noiembrie 2012 - 2014, ceea ce constituie 20 % din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 26 martie 2015, cererea de chemare în judecată depusă de Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM către Popușoi Oleg, intervenient accesoriu SA „Termocom”, în procedura falimentului cu privire la încasarea datoriei pentru furnizarea energiei termice, a fost admisă, s-a încasat din contul lui Popușoi Oleg în folosul Direcției Generale pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM, datoria calculată în mărime de 6 920,51 lei pentru energia termică pentru perioadele de timp, octombrie 2011-martie 2012, noiembrie 2012-aprilie 2013, octombrie 2013-martie 2014, precum și taxa de stat în sumă de 288,62 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015, s-a respins apelul declarat de către Oleg Popușoi și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 martie 2015.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 24 februarie 2016, s-a ridicat de la examinare în ordine de recurs, prezenta cauză civilă și s-a restituit la Curtea de Apel Chișinău pentru emiterea unei încheieri privind corectarea erorii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2016, s-a corectat din oficiu eroarea mecanică strecurată în dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015 și s-a substituit sintagma „Judecătoriei Centru” cu sintagma „Judecătorie Râșcani”.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 iunie 2016, s-a admis recursul declarat de către avocatul Dorfman Igor, în interesele lui Popușoi Oleg, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015 și s-a remis cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, s-a respins apelul declarat de către Popușoi Oleg și menținută hotărârea Judecătoriei

Rîșcani, mun. Chișinău din 26 martie 2015.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 02 martie 2017 și la 19 iunie 2018, Popușoi Oleg prin intermediul avocatului Igor Dorfman (mandat nr. 0298177 din 24 ianuarie 2014, f.d. 27 vol. I) a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016 și a hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 26 martie 2015 cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă ca neîntemeiată acțiunea înaintată de către Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că atât decizia instanței de apel cât și hotărîrea primei instanțe sunt ilegale și neîntemeiate fiind emise cu aplicarea unei legi care nu trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 19 decembrie 2016 (f.d. 201), cât și faptul că la materialele cauzei lipsesc careva probe ce ar demonstra momentul comunicării acesteia către recurent, respectiv Colegiul ajunge la concluzia că recursul înaintat de Popușoi Oleg prin intermediul avocatului Igor Dorfman a fost depus în termen.

La 15 iunie 2018, Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM a depus referință la recursul declarat de către Popușoi Oleg, solicitînd declararea recursului ca fiind inadmisibil.

La 22 iunie 2018, S.A. „Termocom”, în procedura falimentului a depus referință la recursul declarat de Popușoi Oleg, indicînd că totalitatea bunurilor S.A. „Termocom”, în procedura falimentului și contractele aferente destinate desfășurării activității de producere, distribuție și furnizare a energiei termice în mun. Chișinău, a fost transmisă în calitate de subansamblu funcțional în proprietatea S.A. „Termoelectrica”, prin urmare, toate drepturile și obligațiile aferente executării contractelor de furnizare a energiei termice revin în prezent S.A. „Termoelectrica” și respectiv, nu este de competența S.A. „Termocom”, în procedura falimentului de a se expune în raport cu modul de executare a contractelor de furnizare a energiei termice.

În conformitate cu art. 441 CPC, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 13 aprilie 2018 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se

examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat și va casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă (în vigoare la momentul intentării procedurii de recurs), instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Colegiul notează că instanțele judecătorești ierarhic inferioare au constatat că potrivit Deciziei Primăriei mun. Chișinău nr. 1/8 din 05 ianuarie 1995, blocul locativ cu 9 etaje, 63 apartamente de pe str. Florica Nița 7/1, mun. Chișinău, a fost transmis la balanța Direcției Generale pentru Administrarea Clădirilor Guvernului Republicii Moldova (Direcția pentru întreținerea clădirilor Guvernului, reorganizată conform Hotărârii Guvernului nr. 762 din 13 noiembrie 1995).

Totodată, potrivit Permisului de livrare a energiei termice din 18 octombrie 2011, Actului de delimitare a apartenenței de balanță a rețelelor termice din 01 noiembrie 2011 și Actul pentru punerea în funcțiune a aparatului de evidență a energiei termice din 18 noiembrie 2011 pentru livrarea agentului termic a apartamentului nr. 19 din str. Florica Nița 7/1, mun. Chișinău, proprietar Popușoi Oleg, a fost încheiat un contract direct cu furnizorul S.A „Termocom”.

Astfel, la 30 septembrie 2013, Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Popușoi Oleg cu privire la încasarea datoriei pentru energia termică în sumă de 6920, 51 lei.

La acest capitol, instanțele judecătorești ierarhic inferioare, cu trimitere la prevederile art. 5 lit. a), 8³ din anexa nr. 7 din Regulamentul cu privire la

modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la sistemele de încălzire și alimentare cu apă aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 (în continuare Regulament), au concluzionat că pîrîtul Popușoi Oleg, indiferent de faptul că dispune de sistem de încălzire autonomă sau are contract direct cu furnizorul, trebuie să plătească 20% din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămine), luând în considerație existența pierderilor normative de energie termică în încăperile tehnice (etaje tehnice și subsoluri) care mențin în stare funcțională sistemele ingineresti de alimentare cu apă și de canalizare în perioada rece, necesitatea încălzirii locurilor de uz comun și posibilitatea deconectării coloanelor de încălzire tranzitorii.

Aici, Colegiul reține că instanța de apel, cu trimitere la prevederile art. 8³ din anexa nr. 7 din Regulamentul, urma să examineze și să constate cu trimitere la probe pertinente și concludente faptul întrunirii sau neîntrunirii celor trei condiții stipulate de lege și anume, existența pierderilor normative de energie termică în încăperile tehnice (etaje tehnice și subsoluri) care mențin în stare funcțională sistemele ingineresti de alimentare cu apă și de canalizare în perioada rece, necesitatea încălzirii locurilor de uz comun și posibilitatea deconectării coloanelor de încălzire tranzitorii, însă, s-a limitat doar în indica existența și întrunirii acestor condiții fără a le da o apreciere cuvenită acestora în raport cu materialul probator administrat în prezenta cauza civilă.

Mai mult, Colegiul reține că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 iunie 2016, instanța de recurs, ajungând la concluzia privind restituirea prezentei cauze la rejudecare în instanța de apel, a ajuns la concluzie similară și anume, la faptul că instanțele nu au constatat dacă, la caz, se întrunesc cumulativ condițiile enunțate prevăzute de Regulament.

În această ordine de idei, Colegiul ajunge la concluzia că decizia instanței de apel este un prematură, or instanța nu s-a expus asupra întrunirii sau nu a condițiilor stipulate de lege și în consecință să ajungă la soluția temeiniciei sau netemeiniciei acțiunii înaintate de către Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM cu privire la încasarea datoriei de la recurentul/pîrîtul Popușoi Oleg.

Deci, această eroare judiciară nu poate fi înlătură de către instanța de recurs, din care considerente Colegiul consideră că decizia Curții de Apel urmează să fie casată, iar cauza remisă la rejudecare în instanța de apel.

Aici, Colegiul reține că în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 CEDO (*cauza Hiro Balani vs. Spania*, 1994).

CtEDO reiterează că, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze hotărârile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat

pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos*, 19 aprilie 1994, pct. 61, seria A nr. 288). Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei (*Hiro Balani împotriva Spaniei*, 9 decembrie 1994, pct. 27).

În temeiul celor constatate *supra*, Colegiul menționează că recurentul Popușoi Oleg indică în cererea sa de recurs că instanța de apel a ignorat argumentele sale invocate în cererea de apel, cât și concluziile instanței de recurs din decizia Curții Supreme de Justiție din 15 iunie 2016, lăsându-le fără examinare.

Potrivit art. 373 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Totodată, în cauza enunțată *Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos*, 19 aprilie 1994, Curtea a statuat că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă cererile și observațiile părților sunt într-adevăr „auzite”, adică examinate conform normelor de procedură de către tribunalul sesizat.

Altfel spus, art. 6 impune „tribunalului” obligația de a proceda la o examinare efectivă a mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța”.

CtEDO nu își propune să garanteze drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (*cauza Artico vs. Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980*).

Prin urmare, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel nu și-a executat în deplină măsură obligația legală de a motiva hotărârea luată și de a argumenta menținerea hotărârii primei instanțe.

În atare situație, constatările menționate *supra* nu permit instanței de recurs de a examina efectiv toate argumentele expuse în recursul declarat de Popușoi Oleg, prin intermediul avocatului Igor Dorfman.

Astfel, instanța de recurs nu va mai aprecia celelalte motive invocate în cererea de recurs, ceea ce constituie o garanție de a nu prejudicia și influența opinia instanței ierarhic inferioare la rejudecare pe fond a cauzei civile.

Mai mult, Colegiul reține că instanța de apel, la rejudecarea prezentei cauze civile, urmează să examineze chestiunea indicată de către S.A. „Termocom”, în procedura falimentului în referința depusă la cererea de recurs declarată de către Popușoi Oleg și anume, că totalitatea bunurilor S.A. „Termocom”, în procedura falimentului și contractele aferente destinate desfășurării activității de producere, distribuție și furnizare a energiei termice

în mun. Chișinău, a fost transmisă în calitate de subansamblu funcțional în proprietatea S.A. „Termoelectrica”, prin urmare, toate drepturile și obligațiile aferente executării contractelor de furnizare a energiei termice revin în prezent S.A. „Termoelectrica” și respectiv, nu este de competența S.A. „Termocom”, în procedura falimentului de a se expune în raport cu modul de executare a contractelor de furnizare a energiei termice.

Din considerentele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Popușoi Oleg, prin intermediul avocatului Igor Dorfman și a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel, urmează să țină cont de cele indicate, să se expună asupra tuturor pretențiilor invocate de către reclamant, asupra tuturor argumentelor invocate de către părți, totodată, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile dintre părți, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Popușoi Oleg, prin intermediul avocatului Igor Dorfman.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului Republicii Moldova împotriva lui Popușoi Oleg, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termocom”, în procedura falimentului cu privire la încasarea datoriei, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

judecătorii

Ion Druță

Tatiana Vieru

Mariana Pitic

Luiza Gafton

Iuliana Oprea